

Szen lapok minden héten négyzer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnapon meg. Előfizetési ár fele évre Buda-pesten házhöz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán hordással 6 ft. cz. p. A hirdetések minden apróbetűs hasábjáról 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Kedden

307.

December 28. 1845.

BUDAPESTI HIRADÓ.

Működhetni helyben a kiadó-hivatalban, hová az az alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban is külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetnek meg.

TARTALOM. Magyarországi és Erdélyi Kinevezések Halál-ozás. — Müpar philosophiája III. Igazítás. — Borkereskedés. — Magyarok Közgyűlés Berethen. Babok életmentése Tolnában. Krasznai hírek. S.-Somlyó. Budapesti hírharang. Pesti jótékony nőegyesület. Gyáralapító részvénytársaság. Külföldi Nagybitanna. Franciaország. Spanyolország. Németország. Egyetev. Hivatalos és magánhirdetések. Lotériákban húzott számok. Nemzeti színház Játékterei Gabonaár. Statuspapírok és részvények árfeltele. Dunavízjárás.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

Az a magy. kir. udv. Kamara Kremszner Ferdinánd bogdányi erdőszemlést saját kérelmére hasonló tisztviselőben Visegrádra helyezvén által, bogdányi erdőszemlést Matkovszky Gáspár pehált alerdőszemlést alkalmazta.

Arad ből (beküldött). Borosjenői Aczel József cs. k. aranylásos, a szent Wladimir orosz rend keresztjének tulajdonosa, s több ne megyék táblbírája, ki élete virágát a harcmezőjén, későbbi éveit pedig a politikai pályán, hol soha párt embere nem volt s azért az ellenvelemények által is tisztelt. Eddes használ javának előmozdítására, nemzetiségének boldogítására, a mezei gazdaság virágoltatására, az állattenyésztés enelésre fáradozhatlan munkássággal szentelte. négy hónapi súlyos betegség után, f. évi november 21-ken élete 55dik évében, boldogabb letre költözött. — Kesergik elhunyt rokonai, kiknek boldogítja: barátai, kikhez hív: tisztjei és jobbágjai, kiknek valódi atyjok volt. Hamvai, melyeket a legkellemetlenebb esőzés daczára is Arad megye uri rendének nagy része s Borosjenő mezővárosának két ezer lakosai gyölog kísérték a nemzeti sírholtig nyugodjanak bekevel!!!

(A müpar philosophiája III.) Ha lehetne is az angol müpart mindenütt behozni, még akkor is kérdés: vajjon kell-e? Erre ugyan sokan hamar így fognak felkiáltani: már mikép kérdezhetni ily vadakat? de erről én ismét nem tehetek, mert ha azt kell producálni, mire szükség van, és azt, min a gyárnok nyerhet, és azt, mellynek kiállítás mellett a munkás élhet, és azt, minnek rendkívüli mesterkéletek nélkül folytonos jó keletének kell lenni: akkor ugy tartom, hogy én azon kérdést igen jogosan tettem fel.

Van-e szükség arra, minék ára folytonosan esöklen? hát nem azt mutatja-e az ár ezen esökkenése, és ha a legnagyobb fonógyárak csak négy nap egy hétben dolgozhatnak, hogy azon cikkkel mégis felesleg mennyiségben árulhatunk? És mikép is lehetne ezt tagadni, midőn köztudomás, hogy Angliában, a világ ezen leg gazdagabb országában, míg egy igen aránytalan kisebbség gazdagabbá vált, a népnek tetemesül nagyobb része mélyebb szegénységbe merült, mint előbb volt; ugyanezen idő alatt pedig a gépek alkalmaztatása által a productio tizenhatszorosított? Ha a nagyobb rész tehetlenebb a fogyasztásra, és a nagyobb productio határtalanul halmozza fel ezeket, azaz: a verők száma folytonosan esökken és az ár-mennyiség folytonosan szaporodik, annyira, hogy 1837ben a fonott gyapot nem talált vevőre azon árért, mellybe a nyers gyapot került, akkor kétséget nem szenved, hogy a müpar productioja a fogyasztást túlhaladja, és hogy annak idejében a tőkék épen olly aránytalanul siettek ezen ipar felé, mint most látjuk napjainkban a vasut-ipar felé rohanni, mit tehát még serkenteni sem lehet tanácsos.

Képzeliük magunknak, hogy minden ország honosíthatja s terjesztheti a gyapot-ipart magánál szintazon mértékben, mint az Angolországban elterjedt, melly 1844ben 1,427,000 gyapotköteget használt fel (egy köteg=300 font) és ebből gyártmányival a világ minden zugát elárasztotta. Ugyan 1844ben Franciaország gyáripára csak 353,000 köteget fogyasztott, az Egyesült amerikai státusok 347,000 köteget, és minden egyéb európai státusok együtt 100,000 köteget; tehát valamennyi sem annyit még, mint Anglia maga, és ezen kisszerű productio cikkek is mindenütt olly árra súlydtek le, mellyre bizonyosan nem súlydthettek volna, ha a kelendőség arányát túl nem szárnyalják. Mi lesz tehát azután, ha Franciaország is annyit mint Anglia, azaz: ötször annyi gyapot-kelmet, Amerika ismét ötször és a többi státusok négyszer annyit prducálnak mint ma? Ha most Anglia maga a világ minden zugát elárasztja, hány a mienknél gazdagabb néppel megáldott új világrészek kell azután meg fölfedeztetnie, hogy európai gyapotárakkal elárasztassunk?

Illyenekre azt szokták ugyan mondani, hogy még elég ember van ezen a világon is, ki nincs úgy ruházva, s mint kellene. Ez igaz, de ha mindig úgy lesz, hogy minden haladás mellett csak a gazdagok gazdagosznak és a szegények még szegényebbé válnak: akkor ezek nem fogják megtehethni, mint ezt Angliában láthatni, mellyről a legújabb Revue des deux mondes azt mondja: „Az alsóbb osztályok épen annyival súlydtek, mint a mennyivel a felsőbbek emelkedtek.” A müpar milliomasai kettőztették ugyan a nemesség milliomasai számát, de 1844ben mégis 18 millió ember közt csak 500,000 találtattott, kire az „income tax” (jövedelemadó) kivetethetett, azaz: ki legalább 150 font sterl. jövedelemmel bírt; e közben pedig p. o. a szövk heti díja 5 shillingre súlydtt, mi egy évre (ha talál munkát egész évre) csak 12 fut st., midől nem ritkán több személynek élni kellene. Ha pedig Angliában ilyen a fogyasztó, hol annyi a töke, annyi a munka, annyi a kereset, annyira haladott a polgárisodás: mennyit fog elfogyaszthatni Angolországnál szegényebb országokban?

Hogy a gyárnok a mostani gyártásnál nem nyer, ha csak kettő-három előtte meg nem bukott, azt angol okiratokból

fontebb megmutattuk. Hogy másutt sem kedvezőbb állása, az p. o. az Oest Lloyd egy prágai értekezéséből kiténik, melly eképen szól: „Ha az ausztriai monarchia müparát a külföldi, a francziát vagy az angolt nem is említve, összehasonlítjuk: felülök azon főhibája, hogy nálunk a gyárnok amazoknál sokkal rosszabbul áll, minthogy nem minden elme- és pénzbeli tehetéseit gyárában központosíthatja, mert először kereskedő a nyers anyag beszerzésére nézve, azután gyárnok, azután még gyártmányait is maga kénytelen szét-hordani, a vásárokat bekalandozni és szatócskolni, mi által minden conjuncturák veszedelmei őt érik, és tőkéje és hitellei szétporlik, mit csak a dúsgazdag gyárnok képes kitartani. Ezért bukott is az utolsó 5—6 esztendő alatt tizenhárom jelesebb gyár, és ezen veszedelem már a gyapju-ipart is fenyegeti.”

Ezen szomorú tényeknél szomorubb még az, hogy a müparosok szerencsétlenségök okát mindig abban keresik, hogy jutányos pénzrel nem kínálják a bank-intézetek, és keservezen panaszkodnak, hogy a bécsi bank főszékhelyek a tartományok irányában, legfőkébb a Bécs körül gyárakat emeltetni segélven; mert épen ezáltal árulják el öök magok is, hogy saját pénzön a gyáripart virágoztatni nem igen hajlandók, és hogy a gyáripart mindig több kevesebb szédéléssel jár együtt, melly semmi másnak, mint borzasztó csiriseknek szolgálhat alapjául.

Hogy a munkások, ezen minden statusban a népnek legnagyobb osztálya, a gyáripart terjesztése által jobban nem élhetnek: ez minden olvasni tudó előtt kétségtelen; és ha csak valaki azt nem fogja állítani: hogy a munka per se boldogít, ha mindjárt éheznek is, ha fertelmes lyukba tanyáz, és folytonos nélkülözés-közben testétől lelkesül elkorcsosul is a munkás, ellenzésre már alig találhatna. Egy jó hitelu angol forrás (aristocratic taxation) szerint 1838ban Angolország kivételé csak 4 millió ft stre rútot; akkor az egész népesség csak 7 millióból állott, a status költsége 2 milliót tett, és közép jövedelme a munkásoknak 15 ft st. vala: de a hus ára ekkor 2 den. (4 krajczár) és a búzának ára 34 sh. volt. — Most a kivétel tízezer annyi, a népesség háromszor (?) annyi, az adó huszonötösör annyi, a munkások díja, ha ötven szátolival növekedett volna is (a szövkök, mint főlebb láttuk, nem), ezen pénzrel még csak felét sem fizethetné azon élelemszerek mennyiségének, mit 1838ban felemészített.

Az iparterjesztők legfőbb argumentuma pedig az szokott lenni: hogy a müpar által az élet ára azonnal felsökken. No s mily nagy boldogság lekszik ebben, erről épen most győződhetni meg leginkább, midőn egész Europa olly rémüléssel van ezen nagyon kezesgetett és esabitásul használt körülmény előzetlenél fogva, hogy még azon falat kenyert sem látják, mellyet meg kezében tart. E szerint a mostani félelem és aggodalomteljes állapot állandósítása és rendszeresítése nagyon kívánatos, és a kormányok gonjai és a statusférfiak bátor erködései egészen megfoghatlanok! — Ugyanis az angol practikus publicisták arról vannak meggyőződők: hogy az ottani eddigi kenyér-áragság mellett a müpar többé nem is folytatható, és annak olesóbbítása végett olly lépésekre készülnek, melyekben kevéssel ezelőtt a haza érdeke ellen elkövetett árulást láttak volna: a continens iparkörosok ellenben a kenyér olesóságát resteltek, és ennek megdrágítására fordítják minden igyekezetüket! erre pedig jó számítottépen azon utat választják, melly köz társztalás szerint egyenesen oda vezet: hogy épen azon arányban emelkődjen a kenyér ára, mellyben a fogyasztó munkadíja kisebbit, és munkájához nagyobb ügyesség kívántatik! — Nincs tárgy, mellyről kevesebb satyrt lehetne írni, mint ez, mellyről sok, és fájdalom sokszor olvasott, ember ugy értekezik, mintha a másutt történeteket csak csupa tréfának vagy merő hazudáságnak lehetne venni!

Mi pedig a müpar cikkek folytonos szükséges keletét illeti, ennek felakadását is most mindenki tapasztalhatja. Ha drága az élet, akkor ennek nélkülözhetlen beszerzése kimarrit minden jövedelmet és mára nem marad pénz; ha pedig az élet olesó, olly mennyiségben állítanak ezen cikkek elő, hogy elkelésük lehetetlen, és mindkét ellenkező szélsőség már egyenlő csiriseket idézett elő.

Mindezek után méltán azon kérdést is tizhetjük ki: vajjon hasznos e a müpart erővel is terjeszteni? Az élet szükségeseb mint a ruházat, mer ha ezt meg nem veheti valaki, könnyen pótolja valami önkészítette durva gyártmányival; de ha az első nem szerezheti meg, azt semmivel sem pótolhatja, és éhen hal meg. Ennek következtében ellenkező irányban is változott ezen tárgyak értéke, és valamint az egyiknek folytonos árcökkenése fölöslegre (legalább a productio nézve, mert akármilyen okból nem vétett meg, az e tekintetben mindegy): ugy a másik folytonos árcökkenése fogyasztó-közre mutat. 1794ben Bécsben a lisztláng ára egy nygnyezett Landachter 22 kr. volt, 1795ben 30, 1796ban 34, 1797ben 26, 1798ban 30, 1799ban 23, 1800ban 29, 1801ben 40, 1802b. 43, 1803b. 56, 1804b. 59, 1805b. 58 kr, 1806b. 44 15 kr, 1807b. 4 ft 2 kr, 1808b. 4 ft 4 kr, 1809b. 2 ft 38 kr; ugyanezen esztendőkben a kenyér súlya mindig könnyebbült, mert a krajczáros zemlye 1794ben 8 latos volt, következő évben már csak 6, azután 5 1/2, 7 1/2, 6 1/2, 8, 6, 5, 4 1/2, 3 1/2, 3 1/2, 2 1/4, 2 1/4, 3, 2 1/4 és 1809ben csak 1 1/4; így a hus is felsökken és általában minden élelemszer, mit tehát nem a háborus időnek, vagy az akkori pénzforgalomnak egyedül tulajdoníthatni, mert az ár többnyire a béke idején és a pénzforgalom rendeztetése után is ugy maradt, midől

tehát láthatni, hogy ennek még mesterkelt felesigázására sincs szükség, kivált ma, a túlnépesített Európában, mikor nemcsak a rossz termés, de az ijedség maga már drágaságot idézhet elő.

Ha igaz az, mit a statistikuskok állítanak, hogy eddig a legbősöseb termés után is csak 10—12 napra való felesleg élet maradt fen Európában az évi fogyasztáson felül, és hogy következtéképp rosszabb években csak ennyi hiány már élhalált okozhat: akkor ugyancsak borzasztó könnyelműség, hogy ezen productio elhanyagolattik és a szeszélyes időjárás véletlen változására bizzuk életünket, mikor a müpar halomra torlasztott cikkek iránt annyira nyugtalanítottunk!

Ezekkel azonban a müpar fontosságától át meg áthatva, mit sem akarunk tőle elvonni, hanem csak szerényen figyelmeztetni: hogy — hic labor hoc opus; hogy e tekintetben is okulnia kell az embernek, és hogy a müpart is minden mellözhetlensége mellett csak eszközül szabad cenzitál használni a status czélja és az ember boldogsága elérésére — nem pedig, mint eddig, az embert áldozatul és a status czélját eszközül alárendelni a müpar erőtetelt felvirágoztatásának. — Ebben áll a müpar philosophiája.

IGAZÍTÁS. Lapunk 305d számának ugyan illy című főcikkében 2d has. 20dik sorban alulról „373 franky” hely olv. „375 millió franky!”

(Borkereskedés.) Annál nagyobb aggodalommal olvastam a Pesti Hírlap 575. számában „A magyar borkereskedésről illusiok” cikket, mivel magam is azok sorába tartozom, kikben az 558. számban foglalt kereskedelmi társaság jelentése reményt gerjeszte, miszerint általa valahára magyar borainknak külkereskedésre alkalom nyitattik. E reményt méltán gerjeszthető az imint felhívott jelentés, mellyben egyéb cikkekkel kereskedési üzlet elődász után előadatik: „De legnagyobb eredmények tarthatja a magyar kereskedelmi társaság Brasiliába küldött borkisérletünket. A borkisérlet előmozdítása felett már csak nem kétségbe estünk, s száz meg száz javaslat került szőnyegre, melly azt vitatá, mikép s hova kell borunkat eladni. Intézetünk sat. átvett villányi és szegárdi két beszállítmányt Rio-Janeiroba s az utolsó, a Heilapban hasonlag közölt levél szerint, nem csak jó minőségben érkezett meg rendeltetésre helyére, hanem jó árra is adnak kereskedésünk legfontosb kérdése, mert ha Amerika déli részei felé utat törünk borainknak, akkor aligha meg nem kell kétszerezünk ebeli természetünket. Ez nagy diadala intézetünknek.” Évek óta több külföldivel érkeztünk, magam is Brasiliát és Európának északi tartományait, mint Angol-, Svéd-, Norvég- és Muszkországok tartám alkalmas helyeknek boraink elkelésére, bár olly vérmes reményem soha nem volt, hogy azért borkeresztésünket kétszerezni kellene. Azonban milly hamar omlott le a keresk. társaság nagy diadala, midőn ugyanazon érdemes férfi, kinek a keresk. társaság ételbeletetését nagy részben köszönhetni s kit mint annak buzgó igazgatóját a jó siker leginkább dicsoit, és ki az első évi üzletet olly reménydúsán írta le. — egy hónappal később a Heilapot és az Eco del Littorale Ungaricoet czafolyván, ezek némi megrovásával állítja, hogy borunkkal a világ semmi részében nem kereskedhetünk! milly szerencse tehát, hogy a két idézett cikk közti idő rövidsége miatt borkeresztésünk kétszerezésére szőlőinket új ültetésekkel nem szaporították! Az 575. számú cikk írja egy szóval sem emlékeztvén előbocsátott jelentéséről, azt sem adván tudunkra, hogy az oct. 19én ápoll vérmes remény Rio-Janeiroból ke. ében érkezett levelek miatt füstbe ment, ugy viseli magát, mintha semmi biztosítást nem tett — s a borkereskedési kitátást egyedül a Heilap s utána az Eco nyitotta volna meg s hogy gazdáink azon biztatás által még ne csalattassanak, közli s fájdalommal nyilatkoztatja, igazság s mihez tartas tekintetből, miszerint boraink, habár a Heilap e kérdést meg egyszer elejétől végig ismetelve fejtegetné, ha továbbra e taglatására még egyszer annyi kérdések intézetünknek is, mint az első közleményre történt, s ha a magyar érdekeket olly honpartoló „Eco del Littorale Ungarico” is továbbra fejtegetné a felfogott ügyet, mégis azt kellene arra a telk. évek mondanai s vallani, hogy bizony nincs s nem lehet kitátás, a világ bár melly része felé is, magyar borkereskedésre addig, míg mi azt a tengerre olesóbban ki nem állítatunk, míg a kivételi vsm tekintetben, Angliában vagy Amerikában, a legkedvezményesebb nemzetekkel egyenlo labra nem állítatunk, mi iránt pedig fensőbb gondolkodásra van szükség.

Midőn a kereskedelmi társaság jelentésében olvastam, hogy száz meg százféle javaslat került szőnyegre sat, azt hittem, hogy azon nehézségek, mikkel az általa is előidézett illusiok megszüntetni kívánja, mind megvitattattak, és mivel mindamellett jóreménnyel biztatott, azt kelle hinnem, hogy a társaság igazgatójának ügyessége azokat el tuda háriumi s minden akadály daczára gazdáink jövedő nagy nyereségét a kereskedelmi társaság diadalának köszönendjük. Mivel azonban most, ugyanazon toll, árva lelkére vallja, hogy nincs és nem lehet kitátás a világ bár melly része felé is a magyar borkereskedésre, én pedig ezt olly kevéssé akarom elinni, mint előbbi előadásra boraink mennyisége elégtelenségét nem féltettem, — azért hogy gazdáink a sok biztatás és lebeszélés által zavarba ne jöjjenek s el ne csüg-

gedjenek, a fent előadott nehézségeket egyenkint kívántam fejtegetni; azonban midőn cikkemet már el akarám küldeni a Pesti Hírlap 578. számában szemembe öltök Vallas Antal ur felelete, mely az enyimet nagy részben kimerítvén, többet nem szólnék hozzá, ha a tárgyának gazdasági oldalát eddig elmellőzve nem látnám, miért e részbeni nézetimet a t. közönséggel közölve, a nagy fontosságú tárgy megvitatásának nagyobb mezőt nyitni ohajtok, hogy így a felfedezett hiányok kijavításával hazánk gyakorlati haszna előmozdíttassék.

Az illúsiói cikkben előadott nehézségek közt foglaltatik az is, hogy: erős, kivált vörös borok sokkal drágábbak nálunk, minthogy a spanyol, portugál vagy francia borok mellett eladhatók legyenek; mellesleg a származási bizonyosság és hűségesség is megrovatván. S itt a bökkenő, a miért nincs és nem lehet jelen állapotunkban folytonos borkereskedésünk. Bár megismerem, hogy a megvitatott akadályok elhárítása, a vitelkönyvités és beviteli vámengedmény sokat mozdítanak, mégis merem állítani, hogy ezeknek legkedvezőbb elintézésével mellett sem lesz borkereskedésünk, míg a borkészítés tudományát meg nem tanuljuk, a kezelésre általánosan több szorgalmat nem fordítunk, és — a csalárd-ság felhagyásával, nyereséget becsuleset uton nem keresünk. Állandó borkereskedést nem üzhetünk, míg nem vagyunk biztosítva a felől, hogy azon borokból, melyek külföldön megkedveltetnek, a fogyasztásnak megfelelő mennyiség mindig megszerezhető, mert vajjon mily alapot nyerne a kereskedés, ha valamely keresett árucikknek új megrendelésére alábbvaló küldetnek, vagy az mondatnák, hogy elfogyott. A külföld bizonyára oda fordul, honnan mindig egyforma s elegendő mennyiséget kaphat. Mi pedig jelenleg illy helyzetben nem vagyunk, annyira, hogy habár a keresk. társaság igazgatója az önébresztette reményeket el sem oszlattatna, s a borkészítést folytattatni akarná, kísérletnél tovább nem mehetne, mert ha néhány hordó szerencsés elkeleése több ezer akó szegárdi bor eladhatásával biztatna is, azon ügyes boros gazda, ki vidékének azon dicsőségét kívíttatja, hogy bora változás nélkül érkezett el Rio-Janeiroba, minden buzgalma mellett sem leand képes hasonló bort nagy mennyiségben kiállítani, bár a szegárdi hegyeken igen sok ezer akó megterem, mely mind jó lenne, ha célszerűen készíttetnék és kezeltetnék, — mert ha alábbvaló borral fedezné a szukséget, hitelét kockáztatná. Azért mindenek előtt a borokkall bántást kell megtanulnunk. A jó borkészítetetés feltételezi a bor minden képző részeinek s a természet működésének ismeretét s ennek a helybeli körülményekhez alkalmazását, vagyis a természet működésének mesterséges tökéletesítését. A tudományos kísérlet olly tökélyre viheti a borkészítést, hogy az időjárás bármilylly termést is idézzen elő, az ügyes természetű rosz bort még sem szürend. Ertenek ehhez a francziák, a borkészítés első mesterei, kiket e tekintetben nem követni kár. A franczia boroknál is van ugyan némelly év különösen kijelölve, hogy drágábban eladathassanak, melyek rendkívül jó természetű származva a gazdák által coctura névvel jegyeztetnek; de hogy minden évi termés annyira megkülönböztessék, mint nálunk, ennek semmi nyomát nem láthatni s lett legyen bár minő az időjárás, mindig hasonló pezsgő és bordeauxi borokat kápunk, mi a tudományának legnagyobb diadala s a borok mesterséges készítésének bizonyítéka. — Az isteni gondviselés honunkat különösen bortermésre alkalmatosnak alkotta, mert alig van ország a föld kerekén, mely olly sokféle kitünő borokat mutathatna elő, és ha mi a francziákat követve, hasonló tudomány, ügyesség- és szorgalommal bannánk borainkkal s olly ügyes tapintat s erélyességgel üznök a kereskedést, a francziák nagy borkereskedése nem sokára megcsökkenne, mert ők nem képesek annyiféle és olly zamatos borokat készíteni, mint mi, sőt vetélkedésünket még a drága rajnai borok is megéreznék. — A bort, tisztasága, szép színe, jó íze, erőssége és tartóssága teszi alkalmatossá külkereskedésre. Honunk millió akó olly tulajdonságu bort szolgáltatathatna, ha értenénk hozzá, nem restelnök a fáradságot s kivételköznök azon szükkebléséből, miszerint a sikerdús kísérleteket titkoljuk, felvén, hogy a tudomány elterjedése annak becsvesztése, pedig egykét ember nem üzhet országos kereskedést. Meleg éghajlatunk borainkat többet kevesebbet zsírossá és sűrűvé teszi, mivel kevesebb borkövet és több cukornyál fűz szőlőfirtainkba. Ennélfogva közönséges borkészítésünk-nél károsabb mód nem lehet, mely a bort szabad forrás által megfosztja szeszenek nagyrésztől, a kora lefejtés pedig sok cukor és borkötül, megmaradván a cukor-nyál egészen, mely némi kellemes olajosságot ad, de a bor vitele s tartósságának legnagyobb ellensége. Meggondolva azt, hogy a természet ok nélkül semmit sem állít elő és a szeszt sem képezte azért, hogy szabadon elpárolgjon, kitünik, hogy ezt meg kellene takarítani, miszerint a bor ismét magába szihassa. Továbbá a helyett, hogy a bort hirtelen megfosztjuk seprejtől, időt kellene engednünk, hogy a mi cukor és borkötő részeket heves forrásakor tartalékul letett, csendes forrása alatt ismét magába oszlathassa. És végre, ha a hordóknak sok koczogtatását, felnyitását, héberrezését, kóstolását, töltését s at. megtiltanók, csodálatra méltó boraink lennének, mert az új bor hasonló a szüzhöz, minél csendesebben hagyatik, minél kevesebb érintkezésbe jő, annál szebben és jobban fejlődik ki s legnagyobb ellenségei azon kezelők, kik soha nem hagyják nyugodni, mi által a forrás akadályoztatik. (Vége kövök.)

Megyék

Beregbi. Beregszász dec. 15. Megyénk évnegyedes közgyűlése f. évi dec. hó 9kén vette kezdetét főisp. helytartónk ő excellja elnökölte alatt. Ő excellja udvözölvén az egybegyűlt rrtet előadja, mikép több közigazgatást illető tárgy, melyeket a t. kk. és rrtnek, úgy mint az igazság és hazafiúi kötelesség igényli, elintéznök kell; — felhívá a rrtet higgadt tanácskozásra s folytonos türelmre. Ezután B. S.

Jelesfiatal főjegyzőnk híven tolmácsolá a rrtk érzelmeit ő excellja irányában s nyilvánítá azon forró érzelmet, melyet a rrtk a viszonylítás percében el nem titkolhatnak; továbbá egy szomorú kép rajzát mutatá föl azon anyagi szükség miatt előállott körülménynek, mely megyénkben de országszerte is létezik, megemlíté a csak napokban történt elhunytát egy igaz honpolgárnak, gúlaesi Pöchy Gáspárnak, kit e megye rrdői néhány hónap előtt tisztí főgyűvödöket tiszteltek. Végre megkérte ő excellját, hogy szokott hazafiúi buzgalmánál fogva, a nemzetnek udvözöz kérdéseket kifejténi, a kk és rrtkel kezeltfogva dús eredményre vezetni méltóztassék. — Ezután a scontro olvastatott föl. Továbbá olv. a nmgu helyt. t. azon intézvénye, melyben a Tiszaszabályozás elősegítését illetőleg a tiszaujlaki sókamaratól 5000 p. frt öszveg előlegzését tudunkra adja; ugy szinte P o z s o ny megyének a czigányok honosítását tárgyozó levele a vele kapcsolatban lévő határozattal együtt tudomásul vétetett. — Olvastatott a nmgu h. t. azon intézvénye, melyben a rrtk fizetett fölhija, hogy mennyiben az élelmi szerek megfogytak volna, a roszból, burgonyából s árpból pálinkafőzés akadályozására nézve célszerű rendelkezéseket tegyen a megye. Mondatott, hogy senkit az említett termékek nevezett használatára nézve el nem tilthatni; különben is az előttünk ismeretes mostoha körülmény a pálinkafőzés által aligha tétethetik sulyosabbá, midőn a gabona felhagott ára miatt minél kisebb minőségben fog pálnka főzetni. Minden esetre rendelkezni fogunk. — Kedvesen vették megyénk rrdői P e s t m e g y e abeli felszólítását, mely szerint ő cs. kir. fősége a nádor felszázados ünnepélyén, küldöttség általi részvételle emlékeztetnek. — Semmit kedvesebben nem tehetnek e megye rrdői, mint ha azon nagy férfiak érdemeit méltánylandók, küldöttség által tisztelkednek; mert van e ő fenségén kívül valaki, kinek a nemzet és kormány közti közbenjárását, annyi siker követte volna mint az övét; ő az, kinek annyi udvös és szépnékre létrehozatalban mindent köszönhetünk. Ha a multakra visszaemlékezünk, — lehelten föl nem magasulni minden igaz kebelnek a nemzet által szeretett nádor felséges tettei számlálatánál, s lehetlen nem esudálni azon türelmet, melylyet később az újabb századfiainak az eszmék tengerén hanykódó nemzet működésénél tanusított. Elhatározák tehát Berregmegye rrdői: hogy ő fenségének országunk böles Nesztörának — minél nagyobb mértékben, — hálajokat nyilvánítandó küldöttség által tisztelkedjenek Pestbudán. Ezen öröm közepett keletkezett határozatunk után, olvastatott Pestmegyének Zágrábmege felszólítása folytában hozánk is intézett levele. — d. pártolásra nem talált. Ez alkalmommal fölemlítetek a honti és bihari események; az utóbbira nézve E. th. indítványtón, mikép az ott létező rendellenes állapot irányában ő felségéhez célszerű volna folirni; ő excellja adatokat kért, mivel — uzmoud — fölrásunkat helyesen adatokra kell építenünk; egy th. mondá, hogy a politikai dolgokban elég adat, midőn a testvér megye tudunkra ad valamit. F. G. th. tanuja lehetne a bihari abnormis állapotnak, mert tudja a köz-igazgatás fölakadását; a ki hibás, bűnhődjék, s a felirás mellett nyilatkozzék. Olvastatott még több hivatalos jelentés. — A hus árt 8 kr. 9ra emeltük. Bunt. t. székünk kezdete mart. 9. polgári 16, évnegyedes közgyűlésünk 23kára határozatott. — G.

Tolnábaól Szegárd dec. 7. Igéretemet, melyet elapok 30fd. számában nyilváníték, ime beváltom. Nem titok hazánkban, hogy sokan igen rosz néven vették Pestnek, mint iránytadónul magát feltelő megyének azon merész fellépését, miszerint az általa ugynevezett új kormányrendszert roszlata, s aggdóva előre jóslgatta a főispáni befolyás veszedelmes hatását, eles tapintattal sejtítve, mily változások s újításokra fognak ezen Pestben ugynevezett kormány-emberei törekedni; és a tapasztalás — mi tagadás benne, — Pestmegye sejtelmét igazolja: mert bizony fejlődnek változások; hiszen nálunk Tolnában szeretett főispánunk csak egyetlen egyszer elnökösödött a büntető törvényszéken, s már is újítás történt; és mi kénytelenek valánk főispánunk nézeteit helyeselve, egy több évizédes szokástól búesut venni s olly vágásból, minőben egy századnegyedig csöndesen (ha ferden is) haladtunk, kerekeinket rögtön kiugratni. — Nálunk Tolnában emlékeztethető idő óta a várkapitányok bizonyos díj-fizetés mellett — természetesen a honi pénztárból — rabjainkat hetenkint kétszer látták el fött étellel, három napig pedig meg volt engedve, hogy a letartóztatott rrtokai élelmezésk. A rabtartási díj fejenkint öt pengő krajczárra volt határozva, s így a gonosztevő, ki a személy- és vagyonbátorságot annyira veszélyezteté, őt p. kral élelmeztetett, míg a rendes katonára, ki épen ellenkezőleg a személy- és vagyonbátorság föntartására szenteli életét, két és 3 pengő krajczárnyi tartás-költséggel — (katonai lakatán a közönséges élelmezésre csak ennyi fiztetetik) megelégedni kénytelen. — A várkapitányok olly árszabás mellett hogy szivesen hajoltak az érintett élelmezési modorhoz, igen megfogható, annál is inkább, mert állásukhoz kapcsolott kötelességeik azon része, mikép nekik tisztokban áll ellenörködni, hogy a rabok elegendő s egészséges étellel láttassanak el, tetemesen megkönyelbült; mivel hogy valaki magamagának ellenörje legyen, ez valóban nem nagy fáradságot kíván. — 1833dik évben jelentés tétetik gr. A. F. th. által a büntető törvényszéknek, hogy a megengedett élelmi-szerek behozatásának ürügye alatt olly szerszámok s eszközök is csempésztetnek a tömlöczökbe, melyek politikális tekintetben veszélyesek s meg nem engedhetők. A törvényszék e jelentés következtében, szolgabíró és eskütt által, a tömlöczök rögtön motoztatását elrendelte, és tapasztalta: 1) hogy azon rendszabály ellenre, mikép minden bebörtönzött egyéntől a nála találtató késpénz rendes inventarium mellett felszedessék, a tömlöczökben 100 forintnál több késpénz találtatott. — 2) Az élelmi szereknek még téglák alá is beasott olly mennyisége találtatott, mikép feltenni sem lehet, hogy elittelt rabjaink a rabok itéletkép ki-

mondott hetenkint kétszeri büjtöt bármikor is megtartották volna; hiszen minden egyes tömlöcz, mint valamely éléskamra három hétre is elegendő élelmet rejtett magában. — 3) Találtattak itt fogók, kalapácsok, furcsék, ráspolyok, fesszők, borotvák, bicskák, tolvajkulcsok, kártyák és pro coronde ót pisztoly, golyók, golyóöntök, ón és egy üres löporszary. — Ezen tapasztalás arra bírta a t. székét, hogy előbbi engedelmét — az élelmszerek behozatását érdeklőt — megszüntesse, és szigorún megparancsolja, mikép a rabok olly behozott élelmi szereket ne használjanak, és azon két napon kívül, melyeken a házi pénztár költségein ingyen tartatnak, a várkapitány által kiszolgáltattott fött eledelt csak ugy nyerjenek, ha ugyanazon várkapitánynak tartásfejtében saját erszényök-ből naponkint öt krajczárt fizetendnek. — És vajjon ezen határozatnak mi következése lön? — Rabjaink, kik amugy szabad lábón és munka mellett sem igen szoktak naponkint öt pengő krajczárt kenyéren kívül gyomrukra fordítani, most a keresetmódtól elzárva annyival kevésbbé voltak képesek naponkint a megkívánt öt pengő krajczárt előteremteni, és ők imig hetenkint itélet következtében kétszer büjtöltek, kétszer a cassa domestica költségén láttattak el, és háromszor, minthogy az erésrei engedelem nekik meg volt adva, nem büjtöltek ugyan, hanem csak koplaltak, mert nem volt mit rágni, minthogy nem volt miből fizetni. — Tisztelt főispánunk alig volt köztünk néhány napig, már is megyei tömlöczekinkre fordítá fő figyelmét, mely alkalmommal számtalan keserű panasz vala hallható, hogy rabjaink az öt napi koplalást ki nem állhatják. — Ezen panaszokat öszszetve azon körülménnyel, hogy 178 rabjaink közül 48an synylődtek kórházban, tisztelt főispánunk hivatalosan felszólítá főorvos urat, adná a betegek e rendkívüli számának okát. Főorvosunk e felszólításra előadta, hogy a rabok hetenkint csak két napi meleg étellel tartatván a gyengébb természetűek s betegsége fokonyobbak igen esékely okozat mellett is sulyosb, egyszersmind tartós betegségek esnek; továbbá mondotta, hogy némelyeknél a testi büntetés elszenvedése is elégséges, hogy olly silány tartás mellett fekvő betegek kövöljjanak. — Ezen orvosi jelentés után tisztelt főispánunk emlékezteti a törvényszéket, hogy a házi pénztárnak minden módoni kimélese bár mennyire kötelesség is, mégis ezen kimélet más részről az emberi tekintetek megsértésével ne járjon. A törvényszék, főispán ur nézeteit méltányolva, küldöttséget nevezett ki olly czéllal, hogy minden erre vonatkozó körülmények tekintetbe vétele mellett lehető költségkíméléssel a rabok tartására nézve célszerű javaslatot készítsen. — A választmány beadott javaslata abban pontosult, hogy fizetessék a várkapitánynak hetenkint minden egyes rabért 15 p. kr., mely árért a rabok hetenkint háromszor fött eledelt, kétszer pedig rántott levest kapjanak. — E javaslat ellen a törvényszék némelly tagjai kikelték, állítván, hogy midőn más ember erszényéből köztünk a méltányosság kívánja meg, hogy a határozat ne vélelmen hanem matematikai meggyőződésen alapuljon, és minthogy ezen matematikai meggyőződés csupán probatikai uton megszerezhető, a probatika is indítványba hozatott, mely a törvényszék által elfogadattván, egy új választmányra bízott annak teljesítése. — A probatika idejének lefolytával dec. 2án folytatólag tartott közgyűlésen a választmány jelentését beadván, kimutattá, hogy bár e pillanatban a drágaság általános söt rendkívüli, mégis kölnevezvény nap leforgása alatt, mely időközben a rabok 26szor itélet következtében büjtöltek; 13szor gulyáshust, 9szer paprikás halat, 9szer habot, 9szer lenesét, 13szor káposztát, 12szer bursonyát nyertek, 11,165, egy itélet felulhaladó adagban, mely is 254 pengő forintért 36 1/2 kr. szolgáltatott ki. — Illykép az egyes adag 1 20/59 50,825 p. krba kerülén, a karok és rendek e nevezetes devalvatiót örömmel fogadták, s a választmány működéseit méltányolva, határozák: hogy a várkapitány jóvendőre a rabokat ugyan e választmány folytonos felügyelése mellett és általa kidolgozott élelmezési kulcs szerint fogja tápláltatni. — Ezen fen- tebb érintett élelmezési kulcsot bővebben fejtegetni sem hely sem szükség; azonban, minthogy máris a szomszéd megye és több nagyobb gazdaságokat bíró uraságok, kiknek nevezetes számu eselédek vannak, e kulcs másolatát hozzátartás végett kívánták, épen nem lehelten, hogy valamely távolabb hatóság is bővebb felvilágosítást ohajt, mely esetre tudomásul adatik, hogy központi főbíró urhoz Szegárdra intézendő levélbeli felszólításra a szükséges adatok, uzmint: 1ór a 9f nap alatt kiszolgáltattott élelmi szerek kimutatása; 2or azon kulcs, mely szerint jóvendőre a rabok tartatnak; és 3or az erre vonatkozó számszíni tabella teljes készséggel és szivesen ki fognak szolgáltatni.

Krasznai hírek. S. Somlyó. Mostmár függelékül két rendbeli olly jellemű halotti temetésekéről szölok, melyek közül egyik épen városunkban, másik a megyénkkel határos biharmegyei Széplak helységben történt, mindkettő a jelenkor szellemére vonatkozva közudomásra méltó. — Ez évi martzius hónapban egy helyét hitvallású férj meghalván, özvegye a helybeli rom. kathol. lelkesít megkérte, hogy a katolikusok egyik temetőjében épült bizonyos katolikus család sírboltjába, — addig tehesse be megholt férjét, míg annak alkalmas helyen sírboltot építtet- het. A sírbolt-tulajdonos kath. családjávali közlés, és nem ellenzés után, az emberbaráta szelidelekülett plebanus, mint maga mondja ex humanitate az özvegy kívánságát teljesítette, s 8 hónapi ideiglenes vesztégles után, tegnapelőtt éj- jel titokban hozatott a senyvett test, az özvegy által a város közepén levő ref. templom közelébe, több ref. egyének ellenzése, a városi előjáróság tetteles tiltása, a megyei szem- lélő biztosság és rendes orvos ellenvéleménye daczára, — sőt magát a fökormányzékától nyert, de csak közlelebről érke- zett építhetési engedelmét megadó rendelet kelésének idejé- ti is előlegezett bátorsággal rég elkészített peres sírboltba. —

Lá pá óra tem hel tak mo any tem és a deg tette gátó lásu fedé sukr
sét
is e ni se dő o melle lanul keddi hogy "Min szinhol" tel" — bár sz ködés hirdetés másfé ki fog nem a loto sz ből tel sál, é kelle a másfél nem iz aranya "Obsit nusitas ben, m emelés to volt fogár? — pén-ék ködök társunk farsang adós em minden tozassa nak igen dognak gyelmé dekes rő krajczár imádókí tottak. sok "Nincs szerelem Duna bu kilépvén őt a méltó lottak, t tehet, h csöt fara ezentul s fuladást igazgató ven van; sága fog körüli fo hogy eze darab idő néhány m do nyakig na ott sza ügyében pénzek n elibe terj ház febr. A pesti né tiben ellen tésről kell és vendég
Gyar ken kívül Zmeskál Károly u A pes nyilvános javára, — lommal kij emberisg tük, miszeri

Lássuk a másik ellenkező esetet. — Megyénk szeretett alispánjának rom. kath. anyja f. hó 5kén meghalván, a csak 14 órányi távolságra, de már Bihar megyében fekvő bályogi ref. templom alatti sírboltba akarta reform. fia temettetni, — melly helységben a hely. hitvallású jobbjárlakosok ellene mondtak, — ki is, — nem úgy mint a fentebbi özvegy, — ellenmondás mellett síri nyugalmat eszközölni nem kívánván, édesanyja tetemét, a szomszéd Széplak mezővárosi rom. kath. temetőbe takarította. — Mondják, hogy a bályogi ref. lelkész és a helybenlakó egyik ref. szénás örökös sem hűvek, sem hidegek nem voltak. Mellyik lelkész volt orthodoxabb? amaz tettel lépett fel a humanitásban, ez hallgatással kísérte hallgatói ellenmondását. Hiszen ha életünkben különböző hitvallású nőinket, gyermekeinket, barátinkat, embertársainkat, egy fedél alatt szeretethűjük, érzékellen tetemünknek mi háborítasukra lehet egy temetőbeli földdé lételet!

BUDAPESTI HIRHARANG. A nemzeti színház kezelését gyakran rostálgattuk, 's nem ritkán gancsolólag is emeltünk fölötte szót, mit bizonyosan ezentul is tenni fogunk, valahányszor erre meggyőződésünk elegendő okot látand. Kötelesség azonban a hazai intézetek mellett védőleg is felszólalni, midőn azokat igazságtalanul megtámadtatni tapasztaljuk. Így a „Honderu“ mult keddi 24dik számában egy „beküldő“ abban utközik meg, hogy a nemzeti színház jutalomhirdetésében e sorok állnak: „Mindhárom rendbeli pályaművekben, miután a pályadíj a színház részéről tüzetik ki, a színi hatás mellőzhellen föltétel — 's az „Obsitos“ mégis megkapá az 50 aranyat, ám-bár színi hatása nem volt! Ezen megütözés valódi kötelességi viszketeggé törpül, mert ugyanazon színházi jutalomhirdetésben ez is áll: „A nevezett határnapoktól számítván, másfél hónapra az illető pályadíjak a nyerteseknek okvetlenül ki fognak adni“; és alább: „A pályadíjak csak azon esetben nem adnak ki, ha az illető pályaművek közt a bírálók ítélete szerint előadásra méltónak egy sem találtatik.“ Ezekből tehát világos, hogy a főbbi megütözésre semmi szükség nem vala: a) a „színi hatás mellőzhellen föltétel“, 's a bírálók kimondák, hogy az „Obsitos“ bírn fog színi hatással, és erre az 50 arany kiadott; b) az ötven aranyat ki kelle adni előadás előtt, rögtön a megbíralás után, mellyre másfél hónapra kivántatik, mivel rövidebb idő alatt hét ember nem igen fog egyenkint 14 színművet elővashatni; c) az 50 aranyat ki kelle adni, mert a bíralók nem mondkák, hogy az „Obsitos“ előadásra nem méltó. E szerint illy alaptalan gyanusítással kár volt az igazgatóságot zaklatni, épen olly ügyben, mellynél megmutatá, hogy nemzeti drámaíróidalmunk emelése körül fukarkodni nem kíván. It csak a bírálók ítélete volt hibás, erről pedig ki tehet? Vagy hol azon ember, ki mausról állítani elég bátor, hogy ítéletében hibáznai soha nem fog? — Boscoritz pesti nagykereskedő től folytában minden pénzeken háromszáz kenyeret százdeközik kiosztani a szűkölködők közt, minden valláskülönbség nélkül. Ezen derék polgártársunk igen czélszerűen 's dicséretesen készült tehát a közölgő farsangra. — Azt állítják, hogy Magyarországban igen sok az adós ember, és ez alkalmatást igaz; ellenben az is való, hogy minden magyar egyszersmind hitelező mennyiben az igéret tartozásá változik. Különösen ezen utóbbi okból minden magyar-nak igen jó emlékezőtehetségre van szüksége, ha hazáját boldognak ohajja, 's annál fogva hangosan ajánljuk mindenki figyelmébe és még inkább könyvtárába a „Mnemonika“ című érdekes röpiratot Prik Öllöntől, melly Gebel könyvárusnál 26 krajczéron kapkott. Ha hölgyeink ezzel ajándékozzák meg imádóikat, ugy 26 krajczéron azon boldogító reményhez jutottak, hogy esküket nem fojják elfeledni. Ekkor azután a sok „Nincs többé“ fele munkákhoz még ez is járulhatand: „Nincs többé hűtlenség!“ mi azonban természetesen csak szerelemre, és nem egyszersmind politikára értendő. — A Duna budai partján egy öreg puttynos asszony a csónakból kilépnél, rögtön eltűnt, 's csak huzamos keresés után lehetett ott a mély sárból kihuzni. Némelly erélyes urak a parton állottak, rendtelenségről tehát nem szólhatni; arról pedig ki tehet, hogy a rabok nem bírnak a puha sárból kemény lépésőt faragni. Pest azon lakosai, kik Budán járnai kénytelenek, ezentul Sz. Endrénél fognak a Dunán átkelni, hogy a sárbafuladást Budán kikerülhessék. — A budai német színház-igazgató fizetését megszüntette, 's most társasága oszlófélben van; mondják, hogy helyére Szerdahelyi magyar társasága fog meghivatni. — Kliegl Pesten van 's a vasutépítés körüli fontos javításait gyakorlatba vétetni ohajja. Kivánjuk, hogy ezek jobban sikerüljenek, mint az oszlógép, mellyről darab idő óta semmit nem hallhatni. — Bizonyos épületünkön néhány meztelen szobron kívül az igazság szobra is látható, de nyakig öltönybe burkolva; mintha az igazságnak nem volna ott szabad mezt nélkül föllépnie. — A Megyery-emlék ügyében összeállott választmány elhatározta, hogy a begyűlt pénzek mennyiségéről részletes jegyzéket fog a közönség elibe terjesztetni. — Kisfaludy Károly emlékt a nemzeti színház febr. 6kán rennkivüli fénytel készült megünnepleni. — A pesti német színház még mindig fütésre készül; a nemzetben ellenben annyi az ember, hogy a nagy hőség miatt hűtőléről kell gondoskodni, mit a rendezőség igen rossz játékkrend és vendégszerepekre utaztatás által hisz elérhetni. —

Gyáralapító részvénytársaság. A már közlötlen kívül még következő urak nevezettek ki ügyviselőket: Györöcz Zmeskál István megyei főjegyző — és Tolnán: Sebestyén Károly ur. A gyáralapító társaság igazgatósága.

A pesti jótékony nőegylet 1846. évi januar 18án nyilvános sorsjatekkal öszvekött tanczvizigalmat adand gyámoltjai javára, — 's miután eddigi jámbor szokás szerint, az ez alkalommal kijátszandó tárgyakat jótékony emberbarátok teszik le az emberiség oltárára: azért az adakozó közönség oda figyelmeztetik, miszerint az e célra szánt ajándékokat egyesületi első el-

nőkö mltgos gróf Károlyi-Zichy asszony ó nga szívesen átveendi. Károly Lajos, nőegyleti titoknak.

KÜLFÖLD.

A parisi Moniteur egy Londonban dec. 6án Jarnac gróf és Aberdeen lord által Franciaország és Anglia nevében aláirt nyilványírányt közöl, melly szerint a nyugoti afrikai partok felé vitorlázott francia hajószereg f. dec. 15én működését megkezdte, minek következtében az aláírás napjától kezdve három hónap mulva, u. m. 1846i mart. 6án a kibocsátott motozási felhatalmazások érvénytelenné válván kölcsönösen visszaadandók lesznek.

NAGYBRITANNIA. London, dec. 10. Ma reggel 8 órakor sir R. Peel, Aberdeen gróf, Stanley lord, sir J. Graham, a kincstárnok és más cabineti ministerek Londont elhagyván különös vonaton indultak a délyugoti vasuton Wight szigete felé, hol a királyné Osborne-houseban ma tíknapja meghatározatni fog. A cabineti ministerek, kivéve s. R. Peelt, ki csak holnapra váratik, még ma este téréndnek vissza a fővárosba. A titkos tanácsba hívás csak tegnap késő este történt. — A M. Chronicle említtet tesz azon, a clubokban hitelt nyerő hírről, hogy Wellington hg ellene van minden változtatásnak a gabnatorvények ügyében, 's hogy e miatt Peel visszalépni szándékozik. — Az ország minden zugában szabad kereskedési gyűlések tartatnak. Labouchere ur, korábban kereskedésügyi whig minister, dec. 5én Taunton városkában illy gyűlésre meghivatván, nem jelent ugyan meg benne, de levelében előbbi elvéről, miszerint mérsékelt vámok mellett volt, lemondván, a gabnatorvények elleni társasághoz esatlakozott.

London, dec. 11. A M. Herald következő fontos közlést tesz: Sir Robert Peel kormánya nines többé. Tegnap a cabinet minden tagjai leköszönésüket nyújtották be a királynénél 's ő felsége azt elfogadni méltoztatott. Elgondolható, hogy ő felsége tanácsadóinak ez elhatározását sajnáljuk, de még inkább sajnáljuk volna, ha az ország iparát minden védelm elvonása által feláldozták volna. — A Globe e pedig így ír: Biztos kútfőből tudjuk, hogy a tegnapi Osborne-houseban tartott titkostanács után különös futár indult el Skóciába J. Russel lordhoz sürgönyvel, mellynek tartalma kitalálható. Kétséget nem szenved, hogy a királyné a nemes lordot új ministerium alakításával bízza meg, 's hogy az ország, ha rá történik hivatkozás, e választást helybenhagyandja. — A London Gazette szerint tegnap Osborne-houseban a parlamentnek további ephalasztása dec. 16tól 30dig határozatott; a rendeletből a szokásos „ügyeinek felvétele végett“ szavak még most is kimaradván, a parlament januar elején még nem fog összehivatni. Nerezetes, hogy ezidén az ephalasztások illy rövid időszakok szerint történnek. Tavall dec. 12n febr. 6ig, 1843ban pedig dec. 13án febr. 6ig határozatott el a parlament.

FRANCIAORSZÁG. Paris, dec. 9. A J. d. Débats ma megkoronazza a vasutügyekben hét év óta követett politikáját. Mai főczikke valódi remeke azon diplomatiának, melly mind mérészsége- mind ügyességgel csodálkozásra indít. A J. d. Débats nem kisebb vállalatba fog, mint megmutatásába annak, hogy a vasutkérdés jelen megoldása a statusra feloltozott, hogy a status a vasutvállalatok magántársaságoknak átengedésebe csak sikerrel ellenzés után és sokajok közt egyezett, sőt, hogy a kamarák által elfogadott rendszer káros következményeit, jelesen a részvénytársaságok előre látta és megsíratta. A ti kivánságok szerint történt, így szót többek közt az ellenzékhez, az utolsó börzei botrányokra vonatkozólag, nines miért panaszkodnotok, mert ti kényyszerítettétek a kormányt, hogy a vasutak statusköltéséni építéséről lemondjon. Ennyiben igaz van a J. d. Débatsnak, valamint abban is, hogy a részvényzsora okvetlen következménye azon határozatnak, miszerint a vasutak építése az ugynevezett magániparra bízandó. Molé ministeriuma 1838ban a kamaráktól felhatalmazást kért egy nagy vasutállomnak statusköltéséni létesítésére: e javaslat azon választmány ellenvéleményén szesvedett törtést, mellynek tagjai az ellenzék legjelesb férfaiól u. m. Thiers, Odilon-Barrot, Berryer, Arago, Jaubert, Duvergier de Hauranne 'stb. állottak, kik legelső magját képezék azon coalitioanak, melly egy évvel később az 1837ki cabinetet megbuktatá. A tulajdonképi indok, miért tagadá meg az ellenzék a kormánytól e felhatalmazást, habár a kamarában nem is nyilványított, az volt, mert tartottak attól, hogy a kormány azon nagy befolyási eszközöket, mellyeket a vasutak építése a statushatalomnak nyújtana, politikai célokra bitorlaná. A kormány vasuti tervét azonban akkor nemesak az ellenzék támada meg közakarattal, hanem a ministerium leghatályosabb barátai is veszni engedék azt. Es ezen párttagyok közt legelső sorban a J. d. Débats állott. Mindamellett e lap nem mert akkor a kormány elve ellen nyilatkozni, csupán a gyakorlati kivétel lehetőségét vonta kétségbe, számvetésre támaszkodván, melly szerint a vasutálló Franciaországnak 3 milliárd frankjába került volna. „A status 3 milliárdot kíván tölünk, mondá, hol vegyük?“ Ez indok az ellenzéknek ürügyet nyújtott, melly nélkül tan nem eszközölhetett volna többséget a ministeri javaslat ellen. Hol vegyük a 3 milliárdot? kérdék a hírlapok egy torokkal, és a vasuterv megbukott, a J. d. Débats hatályos segédelmével. Ugyane lap később, kiavált az utolsó három év alatt a részvénytársaságok határozott pártfogójaként lépett fel, még pedig az 1842ki törvény nevében, melly e társaságok működését megengedé, melly szót (pourront étre admises) a Débats illy esetekben parancsképen magyarozott. E szerint könnyen megítélhető a J. d. Débats szerepe, mellyet mint az ellenzék áldozata szeretne vinni, 's nem fog csalatozni, a ki felteszi, hogy e lapnak mindjárt elejétől kezdve azon kárpótlásokon volt szemé, mellyeket neki jelenleg körömből föltanusága behjt.

A vasuti csempészkedést főleg a Democratic pacifique vonja kiméletlenül napfényre minden kárhozatos következményeivel. „Az itteni kereskedés, igy mond egyik közlelben cikkében, lakol most azon tapsokért, mellyekkel a ministeriumnak adózott, midőn ez képtelen terveit a vasutak kizsákmányolása iránt a kamarákon keresztülvitte. Csupán dec. 11én kétezer váltó-orás állapítottat meg bíróság. A bankban ugyanazon a hátramaradt fizetők mintegy pártütése történt. Ezek az esztelen részvény-nyerelkedés és börzejáték legközelebb következményei. A kész pénz hovatovább gyűrül; a nagy tőzsérek nem merik megnyitni ládáikat; a kereskedés hitel nélkül szukülködik; a legelső házak is aliz fogadnak váltókat 60 napra lát után el, ha legjobb neveket viselnek is, és a disconto napról napra nő. Ezáltal a legbecsületeseb kereskedők és a legszilárdabb házak létele is megrendül, 's mindenki aggodalmasan kérdi: Ha már dec. 11én így van, mikép lesz még majd az év berekesztésével? Igen, az év vége nemesak Parisban, hanem egész Franciaországban iszonyu csapás leend a kereskedésre, 's fájdalom, nines segédsszer ellene. A segedelem ideje elszaladt. Két hónap előtt még lehetséges volt a mentésig. Azért kértük mi a ministereket, ne ragaszkodjanak tévedésökhöz, ne áldozzák fel a közérdeket egyesek nyereseményének, 's ugynevezett magas tőzséreseknek többé engedményt ne adjanak. Ezedül hasznos gyógyszerül azt ajánlok nekik, hogy semmiféle vonalt ezentul magántársaságnak ne engedjenek át, hanem ünnepegyesen nyilatkoztassák, hogy ezentul a status vállalja át, minden vaspálya építését és fentartását. Ha a ministerium tanácsunkat követi, akkor a társaságoknál milliószámra összehalmozott pénz, melly nem annyira építési célból mint a legyalázatosabb uszora végett esdöttetett össze, visszatért volna a kereskedés kezébe, 's a mostani pénzüszükség elmaradt volna. Amde a ministerium siket maradt tanácsunk iránt, 's szintolly keréssé vette figyelembe a számtalan szerencsétlenségeket (t. i. az utóbbi hetekben gyakran előfordult nagyserü vagyombukásokot) mellyeknek a magánosoknak való átengedésből következetesen eredniök kellett, 's mellyeket mi előre megjövendöltünk. A kereskedést nyilt szemekkel vezérelte azon örvény felé, mellynek most szélén áll. Szédülve néz most ez örvénybe 's mond: Mit tegyek? A börze oltár, mellynek hályánya áldozatokot kíván, nem csoda tehát, ha e templom kuszóiban áldozandó állatokat pillantunk meg.“

SPANYOLORSZÁG. Madrid, dec. 4. Jelenleg feltűnőben mutatkozik azon látvány, mint máskor, hogy az ellenzék annál mérsékeltébb lesz, mennél jobban közeleg a cortes összejövetele; mintha e gyűlés közelebb is már megnyugtatólag hatna a leghevesb fedélyekre is. Mindenki azt reméli, hogy a nyilvános szónokszékéről olly hangokat halland, mellyek saját hangulatának megfelelően 's érzelmein könnyíteni fognak. Ugy látszik, az ellenzék lemondott minden egyéb sikerről, ellenben minden reményét a jövő közönséges követválasztásba fekteti. A nyugalom az egész országban kiélelgi. A ministerium nehézség nélkül viendi keresztül törvényjavaslatait. Az előbbi ellenzéki követek, Pacheco vezérlete alatt eljárás-módjuk iránt tanácskoznak, 's néhányan közölök közösodálkozásra azt nyilatkoztaták, hogy rendszeres ellenzékét nem képezendnek, sőt mindenk előtt a moderado párt egységét fentartani iparkodandnak, mert ha e párt, melly 1843ban Esparterot megbuktatá, illy orvosolhatlanul széthasonlik, abból az exaltadók vagy a carlisták diadala következhetnék. — Holnap fog a királyné előtt néhány spanyol grand kalapfeltelet megtörténni, ezek közt az igen jó tapintatu Rianzareres hercege is; egyik következő napon Narvaez szinte feltédeni kalapját a királyné előtt. — Néhány katonai diszelgés alkalmával ismét meggyőződünk a seregek jeles állapotáról, mellyek részöl fényezésig ruházzák. Ataljában az a közvélemény, hogy országunk nem fog előbb diszleni, mig a szárazsi hadsereg békélábra nem állittatván vissza, inkább a hajóhad szaporitátek, 's mig a status bevételai és kiadásai közt az egyensuly helyre nem hozatik. Az ellenzék meglegelőleg nagy súlyt nyervehetne, ha illyetén gyakorlati kérdéseket venne czélba, ha p. o. a hadsereg leszállítását és a pénzügyek egyensulyát venné munkálkodási alapul. — A sevillai diákzenebona egyike volt azon esztelenségeknél, mellyekbe fiatal emberek néha bocsátkoznak. Az ottani kormányi főnök azt ajánlá a diákoknak, hogy tisztességesebben öltözökjenek. E helyett ok durva parasztkalapokban jelentek meg, 's prémes csizmákban 's bárány és más bőröket aggattak magokra, hogy a hatóságot kifigurázzák, sőt a fegyveres erőnek is ellenszegültek, természetesen minden siker nélkül.

Valencia hg dec. 2. egész Madrid katonaságát a város egyik kapuja előtt felállittatván a Cabrerán ezeltűt 7 évvel vett győzelmet ünnepelette. Pavia lovasszeredek ez alkalommal a sz. ferdinandi rend adatott. Sajátságos gondolatokra nyújtott alkalmat azon körülmény, hogy Fulgioso tábornok, ki akkor Don Carlos zászlói alatt szolgált, ma mint Madrid főkapitánya a seregeket azon alkalommal tanusított vitézségökért megdicsérni 's az ezred zászlójára az érdemelt tűzni hivatva volt.

NEMETORSZÁG. A badeni másodkamarában Welcker ellenzéki követ dec. 9én, bár a nhg nem nyitotta meg személyesen és trónbeszéddel az országgyűlést, válaszfeliratot javasolt; hosszú beszédéből, mellyel indítványát támogatá, itt egy kis kivonat. „Az alkotmány szerint a kamarának joga van érzelmeit és meggyődését a nagyherceg előtt felírásokban kimondani. E joggal rendszeren állunk is, ha az országgyűlést a nhg személyesen nyitotta meg. Erre azonban sem a dolog természeténél, sem általános törvényeiknél fogva nem kell szoritkozunk, sőt e jogukat határozottan fentartottuk azon esetekre is, midőn a megnyitás nhzi biztos által történék, miután a nemzet képviselőinek kamarája szükségesnek látatja, kivánságait a statuskormányzás körül ekkor is a fejedelem elő vinni. Illy eset a mostani, mert körülményeink

rendkívül bajosak, s kormányunk eddigi eljárása a trón és a nemzet bátorságának meg nem felel. Fel lehet ugyan hozni ez ellen, hogy jóllehet Németországban általán véve a polgári szabadság még nem fejlődött ki nagy mértékben, Badenben mégis nem a legrosszabbul állnak a dolgok, s hogy a felírás alakja alázatosságot kíván, míg mi a kormány mostani rendszere ellen abban csak vádakat emelhetnénk. Egyébiránt a középállapot Badenben nem olyan, mint Dante mondja, hogy azon sem égbe sem pokolba nem jut az ember, s nemdo azért tiszteljük a fejedelmet leginkább, hogy az igazat megmondjuk neki, s felteszszük róla, hogy a status javát előmozdítani buzgó szándéka? A felírás formája enyhébb, mint a vád, s azért indítványozom a felírást. Al-megy azután szónok az ország viszonyainak és állapotainak rajzolására s ebből azt vonja ki eredményül, hogy, ha azt akarják, hogy a német nemzet a szabadságot iszonyu forradalmak, trónfelforgatások és polgári háborúk által szerezzin, mint Angliában és Franciaországban történt, ne induljon, szükség, hogy azt neki bölcs kormánypolitika békes uton megadja. Mivel ellenkezőleg úgy látszik, hogy Badenben is, mely azelőtt a német haza némely többi részeit szabadságban meghaladta, a kormány stabilitás elvéhez ragaszkodik, s az által nemcsak a trónt, hanem az erkölcsösséget és polgári szabadságot és a nyilvános bizodalmat is alássa és benső háborúra ingerel, sőt a külbátorságot is veszélyeztet, mert nem fognak-e határszéli tartományaink után szomjazni szomszédaink veszedelmes tervekre követ kapni, midőn a nemzet belső forrongását növekedni látják? Hozzák-e fel egyes bizonyítványokat, szől-jak-e a német szövetségről? Önök mindnyájan tudják, mi lett ennek szabályaiból az általános szabad alkotmányokat és ezeknek életelémét a sajtószabadságot illetőleg? Azonban hazánkban is újra számtalan rendőri és censurái kihágásokat tapasztaltunk, melyek azt bizonyítják, hogy a kormány a legszentebb vallási érdekek, politikai kifejlődés és a szabad-

ság iránt legnagyobb zsarnoksággal jár el. Egyes példák felhozása után egy minap Mannheimban történt esetet következőleg érint: „Midőn nemrég Mannheim város tanácsa és választmánya a polgármester elnökelete alatt összegyűlvén a sokszoros rendőri kicsapongások iránt tanácskoztak volna, e gyűlés tartását eltiltották. A kormány- és statusigazgató óriási képzelőtehetsége e rendes gyűlést lázongó pórtömegnek tekinté, mely ellen forradalmi törvénnyel, rendőrközzel, dragonyosokkal, seregekkel és tábornokokkal szükség fel-lépnie. A dolognak nevétséges oldala van, uraim. Önök e veszedelmes manheimi pártutók egész sorát látják ülni e padokon. S amott, velem szemközt ül a nagy hős, Mannheim meghódítója, ki a status egy nagy forradalomtól mentette meg, stb. stb. — Nebenius statustanácsnok: Nem kívánandják önök, hogy a követ ur beszédét lépésről lépésre kövessem. Hosszu beszédével csaknem elfelejteték velünk, mi-ről van szó, t. i. lehet-e ő királyi fenségéhez az országgyű-lés megnyitását illetőleg felírunk? Kötelességemnek látom kinyilatkoztatni, hogy a trón tanácsadói ő fenségének e fel-írat elfogadását nem tanácsolndják. Tudva van önök előtt, mit rendel az alkotmány 69ik §-a? Azt rendel, hogy a nagy-hercegehez semmiféle felírás a két kamara megegyezése nél-kül nem vitethetik. Kivételt ebből csak a hálaírat képez, mivel az indítványozót felírat merően ellenkeznék. Illy ál-talános vitatkozások csak haszontalan keserűséget szülnék. A panaszo kérdések e kamarában egyenkint hozhatók elő s al-posabban fontolhatók meg, mint olytán általános pászol-kodásokban. Azon vádakra jelenek, melyekkel a követ ur min-ket elborított, részletesen nem felelhetek, elég legyen azok ellen összesen véve ellenszólanom. Egy észrevételre mégis engedelmet kérek. Ugy látszott nekem a követ ur beszédének hallgatásakor, hogy kiváltképen ama vádakat a kormány zsarnoksága, önkénye, a nemzet jogainak alássa s a mit tud-on én, még mi ellen, maga a beszéd folyamata ezaféla-meg. Hol hallottak önök rendek gyűlésében illy kifakadáso-

kat a kormány ellen? Soha sem mert volna az érdeműs kö-vet ur olly dolgokat mondani, ha nem tudná, hogy olly kor-mánnyal áll szemközt, mely épen ellenkezője annak, minék ő azt beszédében lenni állítá. stb. — Junghanns napi-rendre átmenést javasol, mi felvettetik, ellenben Welcker indítványa nagy többséggel a kamara osztályaihoz utasítatik. EGYVELEG. Gruithuisen müncheni csillagász azt ja-vasolja, hogy nagy térségeken, p. o. Magyarország alföldjén a repceföldek geometriai alakok szerint, p. o. három és négyszögekbe, de mérföldekre ható mérték szerint vettessenek. A mathesis nemcsak földünkön, ha-nem minden égi testen azonegy törvény szerint ural-kodik. Ha tehát a hold lakói földünkön ezen előttök is bizonyára ismeretes jeleket észreveszik, lehetlen meg nem győződniök, hogy azt eszes lények lakják. E tapasztá-lás után ök is utanozandnak bennünket, s hasonló jelekkel tudósítandnak értelmes létökről. Később geometriai alakok helyett állatainkat rajzolhatjuk fel egymásnak; s megtanul-ván a föld és hold természetírását, ez alkalmat nyujtand kö-zös jegyírás (hyeroglyphok) behozatalára, minő a földön is kezdetben divatozott, és rendes telegrafi levelezésbe bocsát-kozhatunk a holdakkal. Sőt látcsöveink tökéletesedvén nem kellend csupán a holdra szoritkoznunk, hanem ugyanezt min-den szomszéd bolygócsillag lakosaival tehettük. És az ember egy fokkal tökéletesb lény leendő. E szép ötletet legalább egy elefántra való repceföldet érdemelne Gruithuisen ur. Siléziában december elején ugynevezett orosz hókeselyük mutatkoztak, mely állatok csak igen nagy hideg esetére vándorolván hazájokból délre, megjelenésök mindig kemény tel-jét jövedölt.

Dr. Dessawffy Emil vezérleltá mellett az orsz. közp. Szénvay József. (Székesfehérvári közl. Helyettesítő 4506. sz. 1. sz.)

HIVATALOS TUDOSÍTÁSOK.

1334) Váltóügyvédi vizsgálat. (1, 3) A' tek. kir. váltófelügyelőségnek ezenel közhírré tétetik, hogy kik a legközelebbi alkalommal váltóügyvédi vizsgálatot kívánnak letenni, közzégyűjteni, továbbá értesen magok viselői és legálabb felévi váltóügy gyakorlatról szóló bizonyítványokkal támogatandó folyamodásaikat jövő 1846diki évi február 16kától azon év és hó utolsó napjáig bezárólag a tek. kir. váltófelügyelőséghez ennek Igató hivatalában adják be. — Költ Pesten december 18kán 1845.

1243) Néhai Csáni Antal elleni csödper. (2, 3) Határnap január 2dika 1846. 40827. Zala vármegye törvényszékének jelentése szerint, néhai Csáni Antal hitelezőinek csődül-letére, úgy szinte özvegyének született Révész Jankának néhai férje után maradt javak iránti felfedezé-

1198) Kötelezvény-meg-emmisítés. (1, 3) 37410. Szepes vármegye közelebb ide tett jelentése szerint, gróf Csáky Károly Szepes megyei örökös s valóságos főispán szívenedőleg, Küköki István Danisócz helység részéről állított katonát követőleg 1844. évi február 8dikan 69 p. íróll kiadott, elvesztett, s a tulajdonosnak közbújt halála miatt letisztított kötelezvény megemmisítvén; ugyanez közhírré tétetik. Költ M. dszent hó 14. 1845.

1330) Hirdetés. (1, 3) A' főmáltóság magyar kir. udvari kamara rendeléséből közhírré tétetik, hogy jövő évi Januarius 20dikan a marmarosi kam. Igazgatóság épületében következő gabona mennyiségnek beszállítása fog nyilvános árverésre kitétetni, és a legkisebb ártn kívánóknak szállítás végett átengedtetni. A' beszállítandó gabonának mennyisége következő; és pedig: Tisztabuzából. Szigetre 4200 pozs. mérő. Visora 1200 „ „ Bustyaházára 2000 „ „ együtt 14,400 pozs. mérő. Rozsból. Bustyaházára 300 pozs. mérő. Visora 1400 „ „ Király-Mezőre 1000 „ „ mind ösσε 2700 pozs. mérő. Kukoriczából. Visora 1000 pozs. mérő. Király-Mezőre 4000 „ „ ösσε 5000 „ „

A' kötetű szerződéssel megállapítandó gabona mennyiségnek fele 1846. utolsó aprilisig, az erdő-számtartól hivatalokra nézve pedig utolsó Juniusig, másik fele pedig máthatalanul szeptember 15kén 1846diki helyre szállítandó lesz; ni mellett még föföltétellül tétetik, hogy a gabona átadásánál minden pozsonyi mérő a' buzánál 80, rozsnál 78, kukuriczánál 80 fontot legalább is nyomjon. A' kiknek telát ezen gabona szállításokat magokra vállalni kedvük volna, ezenel felszólítatnak, a' mondott napra Szigeten a' marmarosi kir. kam. Igazgatóság épületében, deléltől 9 óráig vagy személyesen vagy törvényes hatalmazatjaik és képviselőik által megjelenni, vagy írott 10% készpénzből vagy statuskötelezvényekből álló bnatpénzzel ellátott bepecsételt ajánlataikat legfelyebb jövő évi Januarius 19dik esteig azon meghatározott nyilatkozattal benyujtani, hogy az árverési feltételeknek előre is tökéletesen alávetik magokat. — A' személyesen vagy törvényes hatalmazott és képviselő által megjelennők, a' most említett 10% bnatpénzt jövő évi Januarius 19dik napján a' szigeti kir. tsz-tartósnágnál nyugtatvány mellett letethetik, a' nyugtatványt az árverési kiküldöttségnek az árverés napján előmutatván, még az is észrevettetik; hogy azok a' felek, melyek ajánlataikat írásban adják be, egy-szersmind pedig személyesen is megakarnak az árverésnapján jelenni, az illető k. kincstarti pénz-tárnak e' betett bnatpénzről szóló eredeti bizonyítványát a' peccsét alatt benyujtott ajánlatához kap-csolják, a' szóválti árverésnapján pedig csak meghitelesített másolatban tartoznak az említett bizo-nyítványt előmutatni. Az árverés és kötelezvény közelebbi feltételei mint a' m. kir. udv. kincstár. számvevőség-nél Budán, a' marmarosi kir. kam. igazgatóságánál Szigeten naponkint olvashatók. Budán, dec. 13kán 1845.

1333) Pesten Eggenberger J. és fiánál, (1) s minden hiteles könyvársnál kapható: A' magyar tudós társaság Évkönyvei 6-ik kötet 1840—1842-ig. N. Srét. Budán a' m. kir. egyetem. betűivel, 1845. Budai Ézsásjás azéltba metszett arcképpel, és út kömetszettel, velinpapíron, kemény kötésben 5 ft 30 kr., finom papír. zöldszalonna kötve 6 ft 30 kr. p. p.

Table with 2 columns: Location and Amount. Locations include Pesten, Ujbecsén, Temesvárott, Baján, Mosonyban, N.Szombatban, Pozsonyban, Miskolczon. Amounts range from 220-240 to 150-160.

Gabonár váltó garasokban.

Table with 2 columns: Location and Amount. Locations include Pesten, Ujbecsén, Temesvárott, Baján, Mosonyban, N.Szombatban, Pozsonyban, Miskolczon. Amounts range from 220-240 to 150-160.

esküj letételére megjelenést határnapul 1846. évi januar 2ka tüzetett ki; ugyan ez azon hozzáadással hirdettük ki; hogy penigyelővel Kovács Antal tisztú alügyész, Ideigleni tömeggondnokká pedig Lekovics Ferencz Al-ósa-ri felkészt neveztetett. Költ Sz. Andás hó 14dikan 1845.

1221) Kötelezvények iránti felszólítás. (1, 3) 39292. Sopron város tanácsa néhai Krausz Tóbiás örökösének folyamodása következtében, bizonyos 1771. évi november 24dikan kiadott Krausz Keresztély részére 400 forint feladott, s ugyan-azon év november 29diken Krausz Tóbiás és Rozina mint adó-ók, és Krausz Tóbiás mint kezes ellen betáblázott s elvett kötelezvény megemmisítése végett kitézett f. évi szeptember 29diki számtandó egy évi s napi natárdóti ország-szerte azon hozzáadással kihirdettetni kérvén, hogy, ha annak folytala alatt magát az illető bíróság nem jelentené, az érintett kötelezvény kitábláztatni, s megemmisítet-ti fog, ugyanez szokott módszerint kihirdetetik. Költ Mindzent hó 28dikan 1845.

1320) Karácsonyi s újévi ajándékok gyermekek számára. Heckenast Gusztáv pesti könyváros- és kiadóházánál megjelentek és minden hiteles könyvársnál kaphatók: Az ifjúság olvasó könyvtára I—IX. I. II. Campe J. H., ifjabbik Robinson. Multságos olvasókönyv gyermekek és ifjak számára. 2 füzet. Füzve 40 kr. p. p. III. Toth Istv., a' Romaiak történetei ifjak használatára. Füzve 20 kr. p. p. IV—VI. Chimani L., Tarka jelenetek az emberi életből. Új olvasó könyv. Az ifjúság hasznára és gyönyörködtetésére. Válogat-va fordította Sárospataki Pataky Pál. 3 kötet. Füzve 1 ft p. p. VII. VIII. Glatz Jakab, Erényi atya. Olvasókönyv, népszkolai tanulóknak számára. Használatos magán-ektatásoskál is. Magyarosítá Szivos Mihály. 2 füzet. Füzve 40 kr. p. p. IX. Toth Istv., a' Görögök történetei ifjak használatára. Füzve 20 kr. p. p. Engler F., Magyar-német beszélgeté-sek, mint elméleti és nyelvbeli gyakorlatok a' zsenge gyermekor számára, közzvetlenül a' kis-dedovészkolátán, honn való nevelés mellett is használhatók. Nagy Srét. füzve 40 kr. p. p. Flóri Könyve, sok szép képekkel, földrajzokkal és muzsika-melléklettel. Irta Be-zeredy Anália. Srét. Kemény borítékba kötve, kifestett képekkel és finom papíron 3 ft 20 kr. Harmadik díszes kiadás fekete képekkel kemény borítékban 1 ft 20 kr. p. p. Harmadik ötszöt kiadás. Pesten 1846 kem ny borítékban 20 kr. p. p. Száz mese szesz képpel. Lafon-taine után szabadon fordította Dr. Lovász Imre. N. Srét. Velnen, kemény bor. kötve 4 ft 30 kr. Vidor gyermekek, vagy beszélők és képek a' gyermek-világból. Únapi, névnapj s újévi ajándékul jó fiúk- és leányoknak. Gatz Jakab után magyarosítá Szivos Mihály. Srét. Pesten 1842. 4 festsét képpel. Kemény borítékba 2 ft. Ibolyák. Beszély-füzér 8—12 éves gyermekek számára magyar és német nyelven Irta Ney Ferencz. Nyolcz színezett képpel. 16diki Pesten 1843. Kemény borítékban 2 ft.

1335) Hirdetmény. (1) Kádish Joachim helybeli n. gyereskedő a' várost tanácsához intézett nyilatkozatában a' szüköl-ködők sorsát némileg enyhítendő, hol ajánlatot tett: mellyszerint a' folyó év s hónap 25-dikére eső karácson ünneptől kezdve, teljes hat héten át, vagy is 42 n p 100 helybeli szegény s ezek közül 75 keresztény és 25 izraelita a' város öt részében váltogatva az ő költéségein fejenkint egy egy-ün-nepnapokon pedig két két font húst kapjon. Midőn e' városi hatóság fennevezett nyereskedő ur ime kedvesen fogadott ajánlatának fogantatására iránt kellőképp rendelkezik, meg vagyon ugyan győződve, mikép érte a' jutalmat legnyitelen keblének öntu-datában kereste, s fogja feltalálni, azonban a' jles példának méltó követésére másokat is buzdítandó, kedves kötelességének tartja, érte szives megös-merésőt, nemcsak azokkal, kik jótékonyágában részesülendnek, hanem az egész t. ez. közönséggel is tudatni. Költ Pesten 1845diki évi december 17kén tartott tanácsülésből.

1327) Csödület. (3, 3) Szatmárnémetiben egyik seborvosi állomás, mellyel 150 p ft évi fizetés van összekötve, csödül-let utján for betéteteni, s e' végre 1846diki évi februarius 15ó napja tüzetett ki. Költ Szatmárné-metiben, rov 29kén 1845. tartott tanácsgyűlésből. Rozál Antal kiadó jegyző.

1319) Heckenast Gusztáv (2, 4) pesti könyváros és kiadóházánál vázsi-utczában 15. sz. a. megjelent és minden hiteles könyvársnál kapható: Ötödik javított és tetemesen bővített kiadás: Legújabb HÁZI TITOKOK. Mindennemű s különösen kereskedői levelek, valamint a' közélet-ben előforduló bármiféle iratok' helyes szerkesztésére vezérő szabályok számos példával villogatva. A' magyar nemzet hasznára írt kézi segédkönyv. Szerkeszték Farkas Elek és Kövy István. N. Srét. Pesten, 1844. Csinos bor. füzve 2 ft 30 kr. p. p.

Statuspapírosok és reszvények árkeleto. Bócs, dec. 18kán 5 pcent. st. köt. 111/10 ft p. 4 pcent. st. köt. 100/10 ft. 3 pcent. st. köt. 76 ft. 1844k st. köt. 800 ft. 1839k (250 ft) 306/10 ft. 1839k (50 ft) 61/10 ft. — Bankrészvények darabja 16061/10 ft. Pesti körépp. vasnt (400 ft) 107 ft. Nagy-szombati (100 ft) — ft. Pesti lánexhd-részvény (400 ft) — ft. — Gőzhajó-részv. (500 ft.) 691 ft. — Eszterházy-sorsjegye 561/10 ft p. p. Dunavirágás. Budán dec. 20kán 6 ór. regg. 6' 11" 3" 0 fölött.